

TLAČOVÁ SPRÁVA

Košice, 3. júl 2014

Práce na oprave veľkých expozičných skleníkov Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach sú aktuálne v polovici

Zhruba v polovici je v súčasnosti rozsiahla oprava hlavných expozičných skleníkov Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach, ktorá začala v apríli tohto roka. Jeden z trojice skleníkov je už po oprave a výmene obvodového a strešného plášt'a, ktorej súčasťou bola obnova náterov pôvodných nosných kovových konštrukcií, výmena nenosných pozinkovaných zasklievacích prvkov za hliníkové profily a nahradenie sklenených výplní polykarbonátovými doskami a ďalší skleník je vo fáze demontáže obvodového a strešného plášt'a. Tretí skleník je zatiaľ v pôvodnom stave a k jeho oprave sa pristúpi, keď na to bude k dispozícii dostatok finančných prostriedkov.

Z archívu UPJŠ: Foto stredného skleníka na začiatku opravy

Rozsiahla oprava v hodnote takmer 410-tisíc je naplánovaná na jeden rok a Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach ju bude hradiť z vlastných zdrojov. Väčšinu finančných prostriedkov získala predajom nadbytočného nehnuteľného majetku, pričom na dokončenie naplánovaných prác ešte potrebuje zabezpečiť 108-tisíc eur. K oprave skleníkov pristúpila UPJŠ z viacerých dôvodov – v prvom rade sa ňou zlepši ich bezpečnosť, predĺži životnosť, zvýši komfort ich používania i estetická stránka, pričom sa očakáva výrazný pokles energetickej náročnosti ich prevádzky vďaka lepším tepelnoizolačným vlastnostiam polykarbonátových dosiek oproti pôvodne použitým skleneným výplňam. Oprava sa týka

troch najväčších expozičných skleníkov odovzdaných do užívania v roku 1958, ktoré svojmu účelu slúžili nepretržite 56 rokov a boli vystavené extrémnym podmienkam kvôli interiérovej teplote a vysokej relatívnej vlhkosti vzduchu. Tieto expozičné skleníky boli na vtedajšiu dobu jedny z najväčších skleníkov v strednej Európe a sú permanentne využívané na výsadbu tropickej a subtropickej vegetácie určenej pre expozíciu celoročne prístupnú širokej verejnosti v čase návštevných hodín Botanickej záhrady.

„Opláštenie skleníkov sa blížilo ku koncu svojej životnosti. Statika skleníkov bola síce v poriadku, avšak hrozilo uvoľňovanie sklenených výplní zo zasklievacích profilov uchytených sklenárskym tmelom,“ hovorí zamestnankyňa referátu investičných činností Ing. Ingrid Faťolová, podľa ktorej bolo pôvodné opláštenie skleníkov v havarijnom stave a pri rekonštrukčných prácach sa potvrdila značná lokálna korózia nosných prvkov konštrukcie skleníkov.

Do dnešného dňa sa zrealizovala oprava strešného a obvodového plášťa na strednom najvyššom skleníku, ktorá sa oproti plánovaným trom týždňom oneskorila asi o týždeň kvôli nepriazni počasia, a začalo sa s opravovaním jedného z nižších skleníkov.

„Oprava, rovnako ako pri prvom skleníku, zahŕňa demontáž pôvodných skiel a nenosnej konštrukcie, oštieňovanie a ošetrovanie pôvodných nosných kovových konštrukcií základným náterom a povrchovými vrstvami, výmenu nenosných pozinkovaných zasklievacích prvkov za hliníkové profily a nahradenie sklenených výplní polykarbonátovými doskami, pričom sa zabudujú aj prvky otváracích okien umožňujúce automatické vetranie, s čím súvisela aj oprava elektroinštalčných rozvodov,“ dodáva Ing. Ingrid Faťolová.

Druhý skleník by mal byť opravený v priebehu júla a k oprave ďalšieho skleníka pristúpi UPJŠ až po získaní ďalších finančných prostriedkov. Počas opravy posledného skleníka bude Botanická záhrada UPJŠ pre verejnosť zatvorená, no pôvodne plánovaný termín jej zatvorenia v priebehu letných prázdnin nie je aktuálny.

„Keďže okolo skleníka bude v blízkosti hlavného vchodu a chodníka vedúceho k exteriérom Botanickej záhrady postavené lešenie, záhrada by mala byť kvôli bezpečnosti návštevníkov počas tejto opravy niekoľko týždňov uzavretá. O termíne budeme verejnosť informovať na našej webovej stránke i prostredníctvom médií,“ poznamenáva jej riaditeľ doc. RNDr. Sergej Mochnacký, CSc.

Po ukončení opravy začnú práce na novej výsadbe v týchto expozičných skleníkoch, v ktorých nie je v súčasnosti ani pamiatky po exotickej flóre.

„Začiatu opravy, s ktorou súviselo postavenie pracovného lešenia, predchádzalo vybratie všetkých bylín a krovín - v skleníkoch ostali len 20-30-ročné stromy, ktoré nebolo možné presadiť. Tie sme radikálne orezali a už teraz vidíme, ako regenerujú. Podrast sme presadili do črepníkov a premiestnili do pestovateľských skleníkov, kde rastliny čakajú na návrat do pôvodného prostredia,“ hovorí vedúci oddelenia tropickej a subtropickej flóry Ing. Peter Fridman. Návratu rastlín však musia predchádzať prípravné práce - odvodnenie záhonov a úprava substrátu, teda prehnojenie a prekyprenie pôdy. Následne sa budú tvoriť expozície rastlín, pričom botanici sa budú snažiť niektoré pôvodné obnoviť, zatiaľ čo iné pripraví nové. Návštevníci Botanickej záhrady UPJŠ sa tak budú môcť tešiť na nový výzor skleníkov.

„Pôvodný stav výsadby v skleníkoch pochopiteľne nie je možné obnoviť. V pestovateľských skleníkoch máme rastliny dostatočne namnožené, no nie všetky budú takého vzrastu, ako pri pôvodnej výsadbe. Dôležité je, že máme zachovaný genofond a rastliny z opravovaných skleníkov sa dajú nahradiť. Výhodou budúcej výsadby je, že môžeme uplatniť novú víziu expozícií, vrátane prebudovania pochôdzkových trás,“ vysvetľuje Ing. Peter Fridman.

Aj keď opravené skleníky ostanú pre verejnosť nejaký čas zatvorené, pretože inštalácia nových expozícií potrvá niekoľko mesiacov, Botanická záhrada UPJŠ v Košiciach bude mať aj počas tohto času svojim návštevníkom čo ukázať. Okrem pekných exteriérov, ktoré patria medzi obľúbené relaxačné miesta Košičanov, to bude tropický skleník Viktória a tiež subtropický a kaktusový skleník.

„Isté obmedzenia, ktoré súvisia s opravami najstarších skleníkov, nás mrzia, ale bez nich by sa takáto rozsiahla oprava realizovať nedala. Rekonštrukcia bola pritom nevyhnutná a z dlhodobého hľadiska bude veľmi prospešná, preto verím, že si zachováme priazeň verejnosti aj napriek istým obmedzeniam. Robíme to predsa pre študentov a návštevníkov,“ zdôrazňuje doc. RNDr. Sergej Mochnacký, CSc.

Botanická záhrada Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach totiž slúži nielen ako vedecko-výskumné a pedagogické pracovisko pre potreby Prírodovedeckej fakulty UPJŠ, ale tiež verejnému záujmu. Je prístupná širokej verejnosti a je obľúbeným miestom na získavanie poznatkov z oblasti botaniky i relax v príjemnom prostredí, tvorenom početnými druhmi našich i exotických rastlín, medzi ktorými nechýbajú mnohé chránené a vzácne exempláre. Ročne ju navštívi okolo 50 tisíc návštevníkov z celého východoslovenského regiónu, ktorí sa prichádzajú pokochať napríklad pozoruhodnou zbierkou kaktusov, najväčšou v Slovenskej republike, či najširšou škálou tropických a subtropických rastlín spomedzi botanických záhrad v SR.

Botanická záhrada UPJŠ v Košiciach má najväčšiu plochu skleníkov spomedzi slovenských botanických záhrad a pýši sa tiež najvyšším skleníkom (13,5-metra vysokým) a niekoľkými najväčšími skleníkmi spomedzi botanických záhrad v SR. Má najväčšiu zbierku kaktusov v Slovenskej republike a najširšiu škálu tropických a subtropických rastlín, ktorých vyše 2100 druhov. Celkový počet druhov a kultivarov presahuje 4700.

V súčasnosti sa botanická záhrada rozprestiera na ploche 30 hektárov. V jej areáli sú v -expozičných skleníkoch s rozlohou 3500 m² expozície tropickej a subtropickej vegetácie. Na ploche štyroch hektárov sa nachádza expozícia dekoratívnej flóry a 4 áre zaberá genofundová zbierka autochtonných taxónov vyšších rastlín. Na ploche 24 ha sa rozprestiera lesná časť záhrady, ktorá pozostáva z lesných celkov pôvodných fytoocenóz nadväzujúcich na lesné spoločenstvá geomorfologických celkov Bankova a Čermeľského údolia. Na zostávajúcom území je umiestnená hospodárska časť botanickej záhrady a objekty UPJŠ. Súčasťou botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach, ktorú ročne navštívi cca 50-tisíc návštevníkov je aj Herbár a Thaisziová knižnica. Svoju činnosť sústreďuje popri kultúrno-spoločenskej oblasti aj na edukáciu a výskum - slúži ako vedecko-výskumné a pedagogické pracovisko pre potreby Prírodovedeckej fakulty UPJŠ.

Kontakt: 055/ 234 16 67 (vrátnica), 055/ 234 16 76 (sekretariát), **e-mail:** botgard@upjs.sk

Adresa: Mánesova 23, 043 52 Košice

Túto tlačovú správu nájdete na www.upjs.sk

**RNDr. Jaroslava Oravcová
hovorkyňa**